

Puutarha-alan työelämätoimikunnan tilannekuva 2018-2019

Puutarha-alan työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta. Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017). Tätä tehtävää varten työelämätoimikunnilla on ollut käytössään seuranta-, arviointi- ja palautetietoa muun muassa Opetushallinnon tilasto-, ohjaus- ja säätelypalvelusta ja kansallisesta KOSKI-tietovarannosta.

Vuoden 2018 suoritustiedot on annettu toimikuntien käyttöön vuoden 2019 keväällä. Tämän ajankohdan jälkeen KOSKI-dataan tehdyt oppilaitosten tekemät mahdolliset korjaukset eivät näy tässä tilannekuvassa. Sama koskee vuoden 2019 suoritustietojen tilastotietoja, jotka on poimittu KOSKI-tietokannasta 2020 alkuvuodesta. Tarkistettujen suoritustietojen julkaisusta myöhemmin Opetushallinnon tilastopalvelussa Vipunen.fi -sivustolla.

Tilannekuvassa käytetyt tiedot on poimittu KOSKI-tietokannasta suoraan siinä muodossa kuin oppilaitokset ovat ne ilmoittaneet. Tilastot voivat sisältää puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Esimerkiksi teknisistä syistä johtuen, kaikki oppilaitosten omiin opintohallintojärjestelmiin kirjatut tiedot eivät ole siirtyneet KOSKI-tietokantaan oikein, jolloin tieto tilastoituu ”ei tietoa”/”ei ilmoitettu” -kohtien alle.

Lähdemateriaalina on ollut esimerkiksi toimikuntien vierailukäyntiraportit, oikaisupyynnöt ja lausunnot.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritusmäärät

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	2018		2019	
	koko tutkinto	tutkinnon osat	koko tutkinto	tutkinnon osat
Puutarha-alan perustutkinto	550	4 430	532	4 558
Puutarhatuotannon oa	149		153	
Viheralan oa	223		186	
Kukka- ja puutarhakaupan oa	170		192	
Tyhjä	8		1	
Puutarha-alan ammattitutkinto	0	2	13	126
Floristiikan oa			2	
Puutarhakasvituotannon oa				
Viheralueiden rakentamisen oa			3	
Vihersisustuksen oa				
Puunhoidon oa				
Viheralueiden ylläpitämisen oa			7	
Golfkentänhoidon oa				
Tyhjä			1	
Puutarha-alan erikoisammattitutkinto	0	0	4	22
Arboristin ammattitutkinto	22	133	20	110
Floristimestarin erikoisammattitutkinto	14	21	6	8
Floristin ammattitutkinto	72	330	51	173
Golfkenttämestarin erikoisammattitutkinto	4	23	11	49
Golfkentänhoitajan ammattitutkinto	15	66	11	36
Viheralan ammattitutkinto	24	138	1	4
Viheralueiden rakentamisen oa	13		1	

Viheralueiden ylläpitämisen oa	11			
Tyhjä				
Viheralan erikoisammattitutkinto	4	20	9	37
Viherisustajan ammattitutkinto	0	3	0	2
Viljelypuutarhurin ammattitutkinto	9	13	7	12
Yhteensä	714	5 179	665	5 137

Opiskelun tavoite tutkinnon osittain (määrä)	2018		2019	
	tavoitteena koko tutkinto	tavoitteena tutkinnon osa/osia	tavoitteena koko tutkinto	tavoitteena tutkinnon osa/osia
Puutarha-alan perustutkinto	4 165	265	4 248	310
Puutarha-alan ammattitutkinto	2		137	4
Puutarha-alan erikoisammattitutkinto	0	0	22	0
Arboristin ammattitutkinto	132	1	110	0
Floristimestarin erikoisammattitutkinto	21	0	8	0
Floristin ammattitutkinto	324	6	173	0
Golfkenttämestarin erikoisammattitutkinto	23	0	49	0
Golfkentänhoitajan ammattitutkinto	55	0	36	0
Viheralan ammattitutkinto	138		4	0
Viheralan erikoisammattitutkinto	19	1	36	1
Viherisustajan ammattitutkinto	3	0	2	0
Viljelypuutarhurin ammattitutkinto	13	0	12	0
Yhteensä	4 895	273	4 837	315

* Tiedot poimittu 25.2.2019 (vuoden 2018 osalta) ja 15.1.2020 (vuoden 2019 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen. Tutkinnon osien suoritukset eivät sisällä paikallisina ilmoitettuja tutkinnon osia.

Pohdintoja

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrien kehitys

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrä on pysynyt 2018-2019 melko samana, suuria muutoksia ei ole tullut, kun huomioidaan voimassaolevat/siirtymäajalla olevat tutkinnot.

Puutarha-alan ammattitutkinto on tullut voimaan vasta 1.1.2019, osaamisalojen suorittamismääriin on tässä vaiheessa vaikea kommentoida.

Tutkintojen järjestäminen

Tutkinto	Järjestämisluvut	Aktiiviset järjestäjät	Lisätietoja
Puutarha-alan ammattitutkinto	20	10	voimaantulo 1.1.2019
Puutarha-alan erikoisammattitutkinto	7	3	voimaantulo 1.1.2019
Puutarha-alan perustutkinto	40	28	
EI SISÄLLÄ SIIRTYMÄAJALLA OLEVIA TUTKINTOJA			

* aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä/oppilaitokselta kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia joko 2018 tai 2019 vuonna toimikunnalle toimitetun KOSKI-datan perusteella.

Tiedot poimittu 25.2.2019 (vuoden 2018 osalta) ja 15.1.2020 (vuoden 2019 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen.

Pohdintoja

Muutokset tutkintojen järjestämislupien määrässä sekä tutkintojen järjestäminen

Järjestämislupien määrässä ei ole tapahtunut muutoksia. Aktiivisuuteen vaikuttaa paljon se, että puutarha-alan ammatti- ja erikoisammattitutkinto ovat tulleet voimaan vasta 1.1.2019.

Tutkintojen / tutkinnon osien suoritusten jakaantuminen koulutuksen järjestäjien välillä

Perustutkinnossa koko tutkintoja sekä tutkinnon osia suoritetaan kahdella koulutuksen järjestäjällä huomattavasti enemmän kuin muilla, muiden osalta suoritusten jakaantuvat tasaisemmin.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnossa on vielä niin vähän suorituksia, että ei voi tehdä johtopäätöksiä.

Tutkintojen järjestämisen kattavuus maantieteellisesti ja kielellisesti

Perustutkinto: järjestämislupia on kattavasti, kaksi ruotsinkielistä koulutuksen järjestäjää. Aivan pohjoisimmasta Suomesta ei ole tullut suorituksia. Ruotsin kielellä on suoritettu 4,3 % tutkinnoista.

Ammattitutkinto: puolet koulutuksen järjestäjistä on aktiivisia. Tutkinnon perusteet ovat tulleet voimaan vasta 1.1.2019. Tutkinnossa on kaksi järjestämislupaa ruotsinkielisillä, mutta ei vielä suorituksia. Järjestämislupaa ei ole pohjoisessa Suomessa.

Erikoisammattitutkinto: noin puolet koulutuksen järjestäjistä on aktiivisia. Tutkinnon perusteet ovat tulleet voimaan vasta 1.1.2019. Järjestämislupaa ei ole pohjoisessa Suomessa. Järjestämislupaa ei ole ruotsinkielisillä koulutuksen järjestäjillä.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

Näyttöjen suorituspaikan jakautuminen, ei huomioitu ei tietoa-kohtaa, jonka osuus osassa tutkintoja on suuri

Puutarha-alan Pt

Näytön suorituspaikat: työpaikka ja oppilaitos 7,35 %, oppilaitos 20,29 %, työpaikka 31,92 %

Arvioinnista päättäneet: Työelämä + opettaja/koulutuksen järjestäjä 2226, vain opettaja/koulutuksen järjestäjän arvioija/arvioijat 551, vain työelämä 8. Ei tietoa 1810.

Puutarha-alan At tutkinnon osat

Näyttöjen suorituspaikat: Oppilaitosnäytöt 12,06 %, työpaikat 37,59

Arvioinnista päättäneet: Ei tietoa 66, vain opettaja/opettajat 14, työnantaja/ työelämän edustaja ja opettaja 62

Puutarha-alan Eat tutkinnon osat

Näyttöjen suorituspaikat: Työpaikat 18,18 %

Arvioinnista päättäneet: Ei tietoa 18, opettaja 1, työnantaja/ työelämän edustaja ja opettaja 3

Arboristin At

Näytön suorituspaikka: Työpaikka 78,18 %, oppilaitos 15,45 %,

Arvioinnista päättäneet: ei tietoa 1, vain opettaja/opettajat 6, työnantaja/ työelämän edustaja ja opettaja 103

Floristin At

Näytön suorituspaikka: Työpaikka 54,91 %, työpaikka ja oppilaitos 12,72 %, oppilaitos 1,73 %

Arvioinnista päättäneet: ei tietoa 47, vain opettaja/opettajat 8, työelämä + opettaja 117

Floristimestarin Eat

Näytön suorituspaikka: Ei tietoa 100 %

Arvioinnista päättäneet: Ei tietoa 8

Golfkenttähoitajan At

Näytön suorituspaikka: Työpaikka 94 %, oppilaitos 3,22 %

Arvioinnista päättäneet: Ei tietoa 1, työnantaja/työelämän edustaja ja opettaja 35

Golfkenttämestarin Eat

Näytön suorituspaikka: Työpaikka 97,96 %, oppilaitos 2,04 %

Arvioinnista päättäneet: Työnantaja/ työnantajan edustaja ja opettaja 49

Viheralan At

Näytön suorituspaikka: Työpaikat 50 %, oppilaitos 25 %

Arvioinnista päättäneet: ei tietoa 1, Opettaja 2, Työnantaja/ työelämän edustaja ja opettaja 1

Viheralan Eat

Näytön suorituspaikka: Työpaikka 86,49%, oppilaitos 2,7%

Arvioinnista päättäneet: Ei tietoa 4, kaksi opettajaa 1, työnantaja/ työelämän edustaja ja opettaja 32

Viljelypuutarhurin At

Näytön suorituspaikka: työpaikka 91,67 %, oppilaitos 8,33 %

Arvioinnista päättäneet: Opettaja 12

Vihersisustajan At

Näytön suorituspaikka: työpaikka 50 %

Arvioinnista päättäneet: Ei tietoa 1, työnantaja/ työelämän edustaja 1

Tutkinto	aloituskysely/HOKS	päätökysely/näytöt
Puutarha-alan perustutkinto	4.1.	4.4.
Puutarha-alan ammattitutkinto	4.1.	4.6.
Puutarha-alan erikoisammattitutkinto	4.4.	
Arboristin ammattitutkinto	4.1.	4.5.
Floristin ammattitutkinto	4.2.	4.7.
Golfkentänhoitajan ammattitutkinto	3.9.	4.8.
Viheralan ammattitutkinto		4.9.
Viheralan erikoisammattitutkinto	4.2.	

* opiskelijapalautteen tarkastelujakso on 7/2018 – 9/2019. Arviointiasteikko 1-5, jossa (5) täysin samaa mieltä, (4) jokseenkin samaa mieltä, (3) osin samaa osin eri mieltä, (2) jokseenkin eri mieltä, (1) täysin eri mieltä

Pohdintoja

Kaksikantaisuuden toteutuminen osaamisen arvioinnissa

Vierailukäynneillä on käynyt ilmi, että käytetään jossain määrin opettaja-opettaja-arvioijia ammatillisten tutkinnon osien arvioinneissa.

Perustelut oppilaitoksissa järjestettäville näytöille

Perustutkinnossa on monesti kyse sellaisesta tutkinnon osasta, jota ei pysty osoittamaan yhdessä paikassa, mutta oppilaitoksen tiloissa/ympäristössä/koulutiloilla näyttö onnistuu (laitteet, kassatyöskentely jne.). Myös yrittäminen puutarha-alalla tutkinnon osan kohdalla näyttö oppilaitosympäristössä on perusteltua ammattitaitovaatimusten perusteella.

Yleistyksen oikaisupyynnöistä

Työelämätoimikunnalle on tullut vain yksi oikaisupyyntö, joten sen perusteella ei voi tehdä yleistyksiä.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanne

Koulutuksen järjestäjät ovat eri vaiheissa: osalla toteuttamissuunnitelma on tehty, osalla toteuttamissuunnitelman teko on vielä aivan kesken tai siitä on puuttunut tutkintokohtainen osa. Työelämätoimikunnalle on saapunut ministeriöltä kaksi lausuntopyyntöä osaamisen arvioinnin

toteuttamissuunnitelmista. Ne ovat olleet puutteellisia/virheellisiä eikä työelämätoimikunta ole voinut puoltaa järjestämislupaa niiden perusteella.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

Henkilökohtaistaminen on eri vaiheissa koulutuksen järjestäjillä; osa on hyvin pitkällä ja osa vasta alkuvaiheessa. Haastatellut opiskelijat ovat olleet epätietoisia siitä, mitä henkilökohtaistaminen tarkoittaa.

Henkilökohtaistaminen tapahtuu hyvin pitkälti opettajälhtöisesti.

Keskiarvot aloituskyselyn HOKS:sta sekä päättökyselyn Näytöistä ovat keskimääräistä parempia.

Hyvät käytännöt

Tapahtumien yms. järjestäminen aidoissa tilanteissa. Henkilökohtaistamispelejä: vaiheittain käydään läpi pelin avulla opiskelijan polkua oppimisessa ja näytöissä. Työpaikkaohjaajien perehdytys eri kanavia (perehdytystilaisuudet oppilaitoksissa, perehdytykset työpaikoilla, sähköpostitse, puhelimitse) käyttämällä.

Kehittämiskohteet järjestäjien toiminnassa

Arvioijat: käytetään jossain määrin opettaja-opettaja-arvioijia. Työelämän perehdyttäminen puutteellista: kasvitentit kuuluvat valmistavaan koulutukseen, jatkuvan näytön käsitettä ei ole olemassa, tutkinnon suorittaminen on osaamisperusteista, ei aikaperusteista. Opiskelijalla on oltava tietoa siitä, mikä on työssäoppimista ja mikä näyttöä.

Työelämälähtöisillä koulutiloilla vahvassa yhteistyössä työelämän arvioijien kanssa tehty näyttö ja arviointi voivat olla toimiva ratkaisu näytön osien tekemiseen.

Tutkintojen perusteiden toimivuus

Pohdittavaksi

Tutkinnon perusteiden työelämävastaavuus

Vierailukäyntiraporteista ilmenee, että oppilaitoksilla on toimivat ja monipuoliset vuorovaikutussuhteet työelämän kanssa. Työelämän puolelta on kommentoitu puutarha-alan perustutkinnon osalta, että näyttöjen toteuttaminen työelämässä on toimiva ratkaisu. Pääsääntöisesti näytöt toteutetaan työelämässä ja niitä voidaan täydentää oppilaitoksissa tai jollain muulla tavoin; videot, haastattelut, blogit jne. Oppilaitoksissa on työelämälähtöisiä oppimisympäristöjä: kasvihuoneet, avomaaviljelmät, viheralueita, kukkamyymlät, golfkenttiä, tilauksia asiakkailta koristeluun jne., joissa voidaan harjoitella perustaitoja ennen työelämäjaksoille siirtymistä tai täydentää näyttöjä. Puutarha-alan perustutkinnon tutkinnonosa Työskentely puutarha-alalla on koettu haastavaksi, koska se jakautuu useaan osioon (traktori, pienkoneet, lisäys ja hoito ja asiakkaiden palveleminen puutarha- alalla), siksi tehty tästä näyttö joko kokonaan tai osin oppilaitos ympäristössä.

Puutarha-alan perustutkinnon kaikille yhteinen tutkinnonosa Yrittäminen puutarha-alalla koetaan liian haastavaksi ja asettavan opiskelijat epäoikeudenmukaiseen asemaan keskenään. Tätä tutkinnonosaa on toivottu uusissa perusteissa valinnaiseksi. Lisäksi on esitetty toiveita, että jonkinlainen "pihasuunnittelu" valinnaisena tutkinnon osana säilyisi uudessa perustutkinnossa, koska viheralan puutarhurin on pystyttävä tulkitsemaan työmailla suunnitelmia.

Valinnaisuuden toteutuminen tutkintojen suorittamisessa

Vierailukäyntiraporteissa ei nouse esille tutkintojen valinnaisuus juurikaan. Tästä voisi päätellä, että valinnaisuutta on ollut riittävästi. Opiskelijat ovat päässeet rakentamaan tutkinnon itselleen toimivaksi tarpeisiinsa nähden. Puutarha-alan perustutkinnossa valinnaisuuden mahdollisuutta on paljon. Opiskelija voi kohdentaa valinnaiset tutkinnonosat joko kokonaan osaamisalan mukaisesti tai rakentaa sekoituksen eli hakea laaja-alaisuutta, joka tarkoittaa työllistymisen kannalta useampaa vaihtoehtoa: Tekee kukka ja puutarhakaupan osaamisalan, mutta kohdentaa valinnaiset viheralalle tai päin vastoin.

Lisäohjeistuksen tarpeet tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksissa tai ammattitaidon osoittamistavoissa

Vierailukäyntiraporteista ilmenee, että koulutuksen järjestäjiä on muistutettava seuraavasta: kasvitentit/ tentit kuuluvat tutkintojen valmistavaan koulutukseen, ei ole osaamisen osoittamista. Opettaja-opettaja-

arvioijakaksikon käyttö ei ole lainhengen mukaista ammatillisissa tutkinnon osissa, vaan arvioijista toisen on oltava työelämästä. Näyttö ja näyttöaineisto on oltava tutkintokielellä eikä näytössä ja arvioinnissa voi käyttää tulkkia. Oppilaitos on saanut työelämästä palautetta opiskelija-aineksen vaihtelusta. Tässä todennäköisesti viitataan siihen, että työelämä on kokenut ohjaamisen työllistävänä.

Kokemuksia uusien tutkinnon perusteiden toimivuudesta

Ammatti- ja erikoisammattitutkinto ovat tulleet voimaan 1.1.2019. Kyseessä ei ollut suuri uudistus, koska vanhoja tutkintoja integroitiin yhteen. Vierailukäynneillä ei ole tullut palautetta uudistukseen liittyen.